

Coops indsats mod problematisk kemi

Papiremballage, plejeprodukter, legetøj, elektronik og konserverdåser er eksempler på ting, der kan indeholde problematiske kemikalier.

Ifølge førende forskere kan nogle typer af kemikalier medføre bl.a. allergi, hormonforstyrrelser, misdannede kønsorganer hos drengebørn, nedsat fertilitet, nedsat intelligens, kræft, fedme og diabetes. Nogle af disse stoffer findes i små mængder i almindelige forbrugerprodukter.

Samtidig er det sådan, at lovgivningen på kemikalieområdet ofte er flere år undervejs, selvom forskerne måske kan dokumentere, at der kan være sundhedsrisici forbundet med selv lave niveauer af nogle af disse kemiske stoffer.

I Coop forsøger vi løbende at nedsætte niveauet af uønskede stoffer. Når du handler i Coops butikker, handler du i verdens førende detailkæde, når det gælder kampen mod skadelig kemi i hverdagsprodukter.

Hvad gør Coop?

I Coop er vi tilhængere af forsigtighedsprincippet. Det betyder, at vi forsøger at udfase et stof, hvis forskere udtrykker bekymring. Vi venter ikke på de endegyldige beviser. Blandt andet fordi det historisk næsten altid har vist sig, at grænseværdierne bliver sat ned, jo mere man ved om stofferne. I de sidste 40 år har det været en mærkesag for os at fjerne problematiske kemikalier i dagligvarer. I den periode har vi forbudt og udfaset mange stoffer årevis, før de blev ulovlige – og det gør vi stadig.

Gennem årene har vi i Coops egne varer bl.a. forbudt parabener, triclosan, udvalgte ftalater, fluorstoffer, bisphenol A og andre bisphenoler samt PVC i emballage til fødevarer.

I 2015 lancerede Coop kemikaliestrategien ”Det beskidte dusin”, hvor vi udpegede 12 grupper af kemikalier, som vi ikke mener hører hjemme i dagligvarer. Vi har på nuværende tidspunkt udfaset alle 12 stofgrupper fra vores varer fra Änglamark, fakta 365 og Irmas Økologiske Hverdag og Irma Tusindfryd, og vi er næsten i mål med udfasningen i vores egne varemærker.

Vidste du, at Coop som de første i verden forbød de problematiske fluorstoffer? Fluorstoffer bruges bl.a. til at gøre pap- og papiremballage fedt- og vandafvisende. De bruges også i tekstiler)

Senest har Coop i 2017, i samarbejde med en række af Danmarks førende forskere, udviklet et lovforslag til Folketinget. Forslaget lagde bl.a. op til, at man i Danmark skulle forbyde nogle af de problematiske stoffer, som Coop allerede har forbudt. Det blev ikke fulgt, men der blev afsat ekstra midler til forskning i cocktail-effekter, altså hvordan små mængder af stoffer i sammenhæng med andre stoffer kan mangedoble effekterne.

Det kan du selv gøre

- **Gå efter miljømærkerne, når du handler.** Vælg produkter mærket med Svanemærket eller EU Blomsten. Mærkerne viser, at produkterne er blandt de mest miljøvenlige på markedet, og samtidig stiller begge mærker skrappe krav til kemikalier.
- **Brug Kemiluppen.** Kemiluppen er en gratis app fra Forbrugerrådet Tænk Kemi. Den hjælper dig med at undgå problematiske stoffer i kosmetik og personlige plejeprodukter.

- **Vask dit nye tøj, før du tager det på.** Der bliver brugt mange kemikalier til fremstilling af tekstil, og der kan derfor være kemikalierester i dit tøj, når du køber det. Så vask altid nyt tøj, før det tages i brug.
- **Undgå så vidt muligt parfume.** Parfume findes i rigtig mange hverdagsprodukter, og parfume er en årsag til at mange udvikler allergi. Hvis du vil forebygge allergi, bør du undgå produkter med parfume eller begrænse brugen mest muligt. Det kan være en hjælp at gå efter produkter, der er mærket med Den blå krans.
- **Luft ud og gør rent.** Kemikalier frigives fra fx møbler, elektronik, tøj og sko over tid. En del kemikalier hænger i luften og binder sig til støv og nullermænd. Derfor er det en god idé at lufte ud flere gange om dagen, og fjerne støv en gang om ugen.
- **Køb økologiske fødevarer.** Gå efter det røde Ø eller EU's økologimærke. Mærkerne garanterer nemlig, at fødevarerne er produceret uden brug af sprøjtemidler.
- **Vælg Coops egne varemærker.** I Coop stiller vi strenge krav til de varer vi sælger – krav der går udover lovgivningen. Alle Coops egne varer er, på nuværende tidspunkt, fri for minimum 10 af de 12 kemikaliegrupper i Det beskidte dusin. Hvis du vil være ekstra forsigtig giver det derfor god mening at gå efter Coops egne varemærker.

Spørgsmål, vi ofte får stillet:

Hvis stofferne som Coop har forbudt er farlige, hvorfor er de så lovlige?

Lovgivningen i EU og i Danmark er ofte flere år undervejs, selvom fagfolk kan være dybt bekymrede og kan dokumentere, at der kan være sundhedsrisici forbundet med brug af bestemte kemiske stoffer. Det betyder altså, at nogle stoffer sagtens kan være lovlige, men u hensigtsmæssige at udsætte sig selv eller sin familie for.

I vil forbyde en masse kemikalier, men hvornår stopper I så med at sælge alkohol og cigaretter?

Vi forsøger at skelne mellem kundernes bevidste og ubevidste valg. De fleste ved godt, at alkohol og rygning er sundhedsskadeligt, men kemiske stoffer er ofte usynlige og mange af dem optræder end ikke på varedeklarationerne. Vi ved at kemikalier er noget, som mange forbrugere har svært ved at overskue og navigere i. Det er derfor, vi mener det er vores ansvar at fjerne disse kemikalier fra varerne. Med vores nye kemialiestrategi bliver det nemmere for vores kunder at vælge produkter, der er fri for problematisk kemi.

Der er efterhånden så meget der er farligt, prøver I ikke bare at lave et mediestunt?

Der er mange forskere, der er dybt bekymrede for den cocktail af kemikalier, som vi dagligt udsættes for. Det tager vi meget seriøst i Coop. I øvrigt ved vi, at 7 ud af 10 Coop-kunder synes, at det er vigtigt, at vi som supermarked tager ansvar for indholdsstoffer i varerne.

Hvad er de næste stoffer, som I fjerner?

Vi arbejder løbende med at undersøge, hvilke stoffer vi bør sætte ind overfor. Vi har f.eks. tæt dialog med forskere på DTU, Københavns Universitet, Rigshospitalet og Syddanske Universitet om, hvilke områder de vurderer, der er størst behov for at arbejde med. Men hvis vi allerede nu kunne sige, hvad de næste stoffer var, så havde vi gjort det!

Du kan læse mere om Coops arbejde med kemi på:

<https://coop.dk/godkemi/>